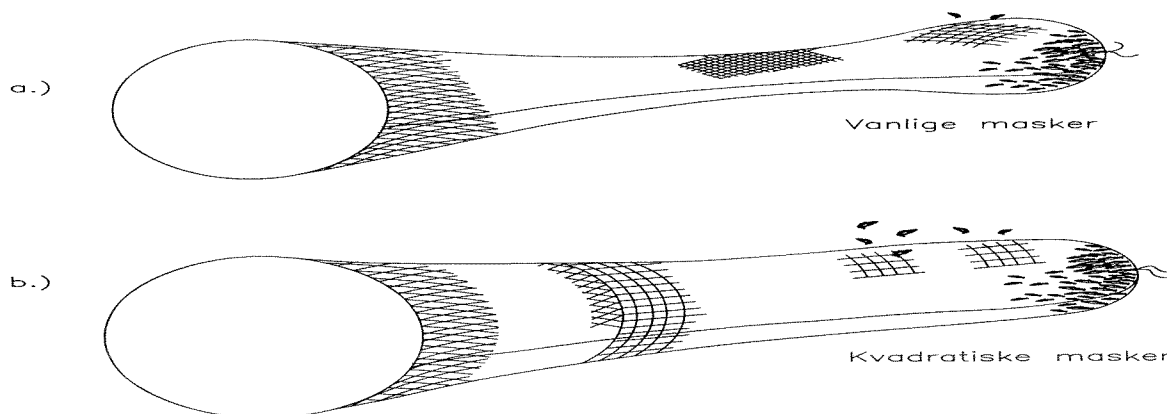

Kvadratiske masker i snurrevad sorterer ut småfisk

Snurrevadpose med kvadratiske masker kan være løsningen for små båter som ikke kan bruke skillerist i fisket. Målet er å redusere innblandinga av undermåls fisk med 60 til 70 prosent i forhold til det en får i en vanlig snurrevadpose. Innføring av 125 mm kvadratmaskeposer i snurrevadfisket kan føre til at fiskefelt som har vært stengt på grunn av for stor innblanding av undermåls torsk og hyse åpnes igjen.

Konstruksjonen av kvadratmaskeposen (nederst) gjør at maskene holder form og størrelse selv om de utsettes for strekk. I islandsposen (øverst) vil bare halvparten av seleksjonen skje i havdypet fordi maskene strekkes.

Forsøk utført av Havforskningsinstituttet viser at kvadratmaskeposen sorterer fisken like godt som det ei skillerist klarer. Ristas størrelse kan gjøre det vanskelig å betjene den på mindre båter, mellom 40 og 50 fot, og spesielt de med styrhuset bak og dårlig hekkplass. Samtidig som snurrevadflåten øker i omfang har tilgjengelige felt for denne redskapstypen avtatt, ettersom feltene stenges ved for stor innblanding av undermåls torsk og hyse. Det er særlig på Øst-Finnmark og ved Bjørnøya dette har vært et problem for fiskerne.

Nye forsøk med bruk av kvadratmaskeposen skal utføres høsten 1996. Forsøkene skal gi svar på hvor stor den lovlige maskevidden skal være, og hvilken posestørrelse som gir det beste seleksjonsresultatet. I løpet av 1996 regner Havforskningsinstituttet med å ha utviklet et system som gjør at snurrevadfiskerne fra og med 1997 kan få tilgang til stengte fiskefelt, på linje med det som er oppnådd i trålfiskeriene etter innføring av skillerist. Prismessig vil en kvadratmaskepose komme likt ut med et skilleristsystem. I tillegg vil det være mulig å

fangste etter flyndre, noe som ikke er mulig med skillerist.

Seleksjon i to faser

Forsøk Havforskningsinstituttet gjorde i 1991 viste at utskillelsen av fisk i snurrevaden foregår i to faser. Først under fangsten mens posen er på bunnen og trekkes fremover. Deretter når posen er kommet opp i overflaten. Det viste seg at bare litt over halvparten av seleksjonen foregikk i fiskedypet ved bruk av den vanligste snurrevadposen, islandsposen. Når posen kom til overflaten ble den imidlertid liggende og flyte med slakke masker som fisken lett kunne slippe igjennom. Det var også store størrelsesforskjeller på fisken som unnslopp. Den største fisken svømte ut av posen når den lå i overflaten og ved ombordtaking av fangsten. Forklaringen på dette er at de rombeformede maskene i islandsposen delvis lukkes når de utsettes for strekk.

Flettet lin

I 1993 startet Havforskningsinstituttet forsøk med bruk av kvadratmaskeposer produsert i «Ultra Cross» (UC). Dette er et knuteløst flettet japansk lin som har en glatt overflate og trådykkelse på 6-7 mm. UC-linet består av Polyetylenfibrer. Disse krymper tre til fire pro-

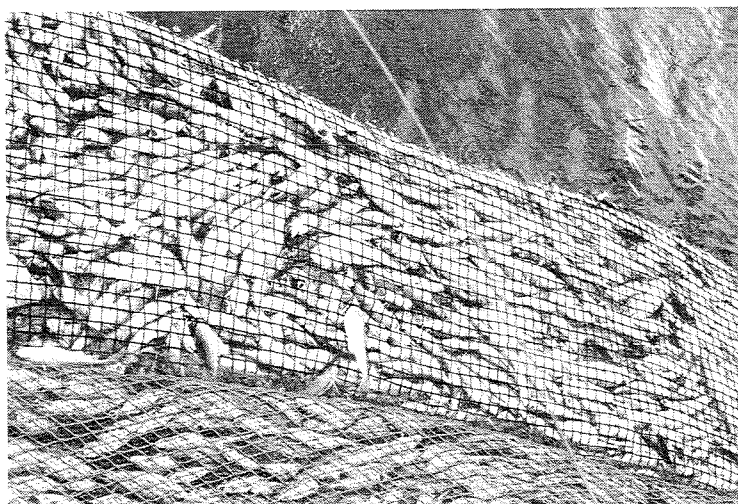
sent under bruk og er mer stabile enn nylon som enten utvider seg eller krymper.

Flettingen av maskene og konstruksjonen av posen gjør at belastningen ligger nedetter samme kordel hele veien. Dermed beholder masken form og størrelse når den utsettes for strekk. Maskene blir stående åpne i hele sekkens lengde og under hele fangstfasen, både når snurrevaden går på bunnen og etter at den er kommet til overflaten. Posen slipper dermed ut småfisk i i dypet i langt større grad enn en vanlig pose. En del av seleksjonen skjer fremdeles i overflaten med kvadratmaskeposen, men forsøk har vist at hyse og torsk som unnslipper i overflaten har gode muligheter for å overleve.

Effekten kontrolleres

For å kontrollere effekten av kvadratmaskeposen benytttes sammenlignende hal med islandspose. I tillegg gir småmasket dekknett over kvadratmaskeposen svar på hvor mye undermåls og salgbar fisk den skiller ut. Under forsøkene benytttes også videoutstyr for å avdekke svakheter og muligheter til forbedring av redskapene.

Forsøkene gjøres i samarbeid med Fiskeridirektoratet og Overvåkningstjenesten for fiskefelt.

Bilde fra et sammenlignende hal med kvadratmaskepose. Posen til høyre har dekknett og slipper ikke ut noe fisk. Dermed kan forskerne bestemme utskillelesprosenten i kvadratmaskeposen til venstre. (Foto: Bjørnar Isaksen)

Kontaktperson: Bjørnar Isaksen, Havforskningsinstituttet, Senter for marine ressurser,
Boks 1870 Nordnes, N- 5024 Bergen.
Telefon: +47 55 23 68 06. Telefaks: +47 55 23 68 30.
E-mail: bjoernar.isaksen@imr.no

Havforskningsinstituttet informerer også på Internett: <http://www.imr.no>